

SPRAWIEDLIWY HANDEL

BIULETYN INFORMACYJNY

LIPIEC-PAŹDZIERNIK 2014

Rok 2, Nr 6 25 październik 2014 r.

SPÓŁECZNOŚCI przyjazne dla

**SPRAWIEDLIWEGO
HANDLU**

Z przyjemnością informujemy, że działa już strona internetowa Społeczności Przyjaznej dla Sprawiedliwego Handlu w Polsce: www.spolecznosci.fairtrade.org.pl.

Znaleźć tam można zarówno informacje praktyczne (kryteria do wypełnienia, dane kontaktowe, materiały edukacyjne) jak i aktualności na temat kampanii Miasto Przyjazne dla SH, Szkoła Przyjazna dla SH oraz Wspólnota Wyznaniowa przyjazna dla SH. Kampania Społeczności Przyjaznej dla SH jest odpowiednikiem międzynarodowej Kampanii Fair Trade Towns.

W NUMERZE

1. FAIR TRADE W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM
2. TTIP, CZYLI TRANSANTLANTYCKIE PARTNERSTWO NA RZECZ HANDLU I INWESTYCJI
3. PROMOCJA FAIR TRADE W UNII EUROPEJSKIEJ OBUSTRONNE RELACJE: PRZYPADK KOLUMBII
4. CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PO ROKU 2015
5. WFTO ŚWIĘTUJE 25 LECIE!
6. ANTYDEMOKRATYCZNE DZIAŁANIA NA WĘGRZECH
7. RAPORT ROCZNY FAIRTRADE INTERNATIONAL „STRONG PRODUCERS, STRONG FUTURE” 2013-2014
8. PROMOCJA SPRAWIEDLIWEGO HANDLU W UNIJNEJ POLITYCE DOTYCZĄCEJ SEKTORA PRYWATNEGO
9. DOKUMENTY WARTO OBEJRZENIA

Fair Trade w Parlamencie Europejskim

8 października o godz. 8.30 w Parlamencie Europejskim odbyło się kolejne już Śniadanie Fair Trade (*Fair Trade Breakfast*). Jego gospodarzem była posłanka Linda McAvan, przewodnicząca europarlamentarnej grupy roboczej ds. Sprawiedliwego

Handlu (*the European Parliament Fair Trade Working Group*). Grupa ta, w poprzedniej kadencji PE, liczyła 63 osoby. Wydarzenie było sposobnością do spotkania polityków

Dostępny jest już drugi przewodnik tematyczny, który powstał w ramach projektu PRICE: „**Etyczne Finansowanie a Sprawiedliwy Handel**”. Przypominamy, że w ramach projektu powstał już przewodnik „**Wprowadzenie do etycznego finansowania i odpowiedzialnych inwestycji**”.

FAIR TRADE W PARLAMENCIE EUROPEJSKIM

« 1

z reprezentantami Ruchu Sprawiedliwego Handlu, a także do wymiany poglądów na temat tego w jaki sposób Unia Europejska może wspierać w najbliższych latach bardziej sprawiedliwe relacje handlowe oraz Fair Trade, jako narzędzie zrównoważonego rozwoju- szczególnie w kontekście zbliżającego się Europejskiego Roku Rozwoju (*European Year for Development*) oraz implementacji przyszłych Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ po 2015 r.

Przy polskim stoliku zasiedli: profesor Danuta Maria Hübner oraz reprezentanci

Na zdjęciu od prawej: prof. Danuta Hübner, Karol Tofil, Aneta Kędziora, Tadeusz Makulski.

Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE - polskiego stolika był Tadeusz Makulski z PSSH, członek zarządu WFTO-Europe.

TTIP, CZYLI TRANSANTLANTYCKIE PARTNERSTWO NA RZECZ HANDLU I INWESTYCJI

W ostatnim czasie przedmiotem rozmów i negocjacji stała się umowa jaką jest TTIP. Umowa ta ma na celu zminimalizować lub całkowicie znieść bariery regulacyjne oraz cła importowe między Unią Europejską, a Stanami Zjednoczonymi. Jak wiemy już od 2013 roku prowadzone są rozmowy dotyczące tych kwestii. Sprawy te są obecnie przedmiotem negocjacji, która w teorii ma na celu ułatwienie przepływu towarów, usług oraz inwestycji.

Prawo UE posiada wiele barier, takich jak np. standardy ochrony danych osobowych. Pojawia się wiele wątpliwości, ponieważ wraz z przyjęciem TTIP prawdopodobnie będzie musiało nastąpić obniżenie standardów praw konsumentów, tworzenie monopolu czy umocnienie prawa własności intelektualnej. Największe kontrowersje budzi jednak mechanizm ISDS (mechanizm rozstrzygania sporów na linii inwestor-państwo, *investor-to-state disputes settlement*), który również jest zawarty w TTIP. ISDS występuje najczęściej w umowach międzynarodowych i służy ułatwieniu inwestycji zagranicznych. Ma on na celu zrównoważyć prawa za-

granicznego inwestora z możliwościami regulacyjnymi państwa, zwłaszcza tymi dotyczącymi prowadzenia działalności gospodarczej w kraju. Dla inwestora może to być jednak narzędziem służącym do zablokowania zmian w prawie, kiedy będzie zagrażało zyskowi inwestora. Istnieje więc ryzyko związane z ISDS, że państwo będzie wstrzymywało się przed zmianami w prawie, również tymi dotyczącymi ochrony praw obywateli, z obawy przed procesami, które mogą wytoczyć zagraniczni inwestorzy. Warto zaznaczyć, że ISDS nie jest niezależnym sądem, a mechanizmem arbitrażowym, co oznacza, że nie możemy oczekiwać, że sprawy będą rozstrzygane z uwzględnieniem interesu publicznego, czy praw człowieka. Kolejny aspekt TTIP budzący wątpliwości to brak jawności przedmiotu umowy negocjacji, a dostępność jedynie jej niektórych dokumentów. Według władz umowa zostanie udostępniona dla wszystkich po zakończonych negocjacjach.

W całej Unii Europejskiej w bardzo szybkim tempie rośnie sprzeciw wobec arbitrażu inwestycyjnego (ISDS). Kilka dni temu rząd Niemiec ogłosił, że

nie zgadza się na ISDS zarówno w TTIP, jak i w umowie handlowej UE-Kanada (CETA). Wcześniej wątpliwości wobec prywatnych trybunałów arbitrażowych zgłosił przewodniczący komisji ds. handlu międzynarodowego w Parlamencie Europejskim.

Komisja Europejska odrzuciła wniosek o rejestrację Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej przeciw TTIP i CETA. W odpowiedzi na to, grupa 240 organizacji z 21 krajów UE rozpoczęła zbieranie podpisów, bez oficjalnego zatwierdzenia tej inicjatywy. Zastrzeżenia wobec obecnego kształtu TTIP są w UE tak powszechne, że organizatorzy powinni bez większych trudności zebrać planowane milion podpisów.

Przed 7. rundą negocjacji umowy handlowej UE-USA, która odbyła się 26. września br., grupa 32 polskich organizacji pozarządowych (w tym PSSH) opublikowała dokument, w którym zwraca uwagę na zagrożenia związane z TTIP. Polskie organizacje, których liczba wciąż rośnie, wymagają przejrzystości negocjacji i wdrożenia demokratycznych procedur pracy nad umową handlową ze Stanami Zjednoczonymi.

WFTO ŚWIĘTUJE 25 LECIE!

Światowa Organizacja Sprawiedliwego Handlu (*World Fair Trade Organization*, WFTO) została założona w 1989 r. Zrzesza podmioty (firmy, organizacje pozarządowe, sieci organizacji, osoby indywidualne), zarówno z Północy jak i krajów Południa, zaangażowane w działanie na rzecz Sprawiedliwego Handlu. Podstawową misją członków WFTO jest działanie na rzecz społeczności drobnych wytwórców i pracowników najemnych z krajów rozwijających się na zasadach Sprawiedliwego Handlu. Ich działalność koncentruje się na promocji idei i współpracy z partnerami z Południa. Pełne członkostwo w WFTO mogą uzyskać wyłącznie organizacje, które w 100% angażują się w Sprawiedliwy Handel. Pod-

stawą dla uzyskania członkostwa, a zarazem statusu certyfikowanej organizacji Sprawiedliwego Handlu, jest przestrzeganie ustalonych przez WFTO [10 Zasad Sprawiedliwego Handlu](#). Aby zostać członkiem WFTO, organizacja musi wykazać, że w swej działalności przestrzega tych zasad i dąży do nawiązania relacji z drobnymi producentami z Południa, celem umożliwienia im rozwoju i zapewnienia dostępu do rynku. Przestrzeganie Zasad jest weryfikowane przez system monitoringu. Organizacje zrzesza 76 europejskich członków, a z naszej części kontynentu jedynie dwie organizacje są członkami WFTO: Fair Trade Czech Republic i Polskie Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu.

PROMOCJA FAIR TRADE W UNII EUROPEJSKIEJ

Obustronne relacje: przypadek Kolumbii

Organizacja CLAC (*Latin America and Caribbean Coordination of Fair Trade Small Producers*), oraz Fair Trade Advocacy Office, wraz z Delegaturą Unii Europejskiej w Kolumbii zorganizowały konferencję, która odbyła się 10 września w Bogocie (stolica Kolumbii). Celem konferencji była rola Sprawiedliwego Handlu jako narzędzia dla podtrzymania zrównoważonego rozwoju w kontekście Umowy Handlowej pomiędzy Unią Europejską, Kolumbią oraz Peru.

W obradach brali udział reprezentanci agend rządowych z wielu krajów Unii Europejskiej, pracownicy administracyjni Kolumbii oraz Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego.

Wydarzenie to może być przykładem dla późniejszej promocji Sprawiedliwego Handlu w obustronnych relacjach UE z innymi państwami Ameryki Łacińskiej, które negocjują porozumienia handlowe z Europą. W ostatnim czasie negocjacje takie rozpoczął Ekwador.

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

PO ROKU 2015

Cele Zrównoważonego Rozwoju (*The Sustainable Development Goals*) mają być logiczną kontynuacją Milenijnych Celów Rozwoju (Millennium Development Goals - MDG), w ramach Agendy Rozwoju ONZ po 2015 r. Nowe podejście łączy cele dot. redukcji ubóstwa (zawarte MDG) i z nowym podejściem dotyczącym ochrony środowiska zaprezentowanym na Konferencji ONZ nt. Zrównoważonego Rozwoju (*Rio+20*).

Utworzona dla opracowania nowych celów Grupa Robocza ONZ stworzyła dokument „Zero draft”, w którym znajduje się 17 różnych celów oraz cele cząstkowe, które skupiają się na „uwolnieniu ludzkości od nędzy i głodu w trybie pilnym”. Analizę „Zero draft” pod kątem Sprawiedliwego Handlu można znaleźć [tutaj](#).

ANTYDEMOKRATYCZNE DZIAŁANIA NA WĘGRZECH

Aż 927 organizacji pozarządowych z całego świata, w tym aż 353 polskich, wystosowało specjalny apel do najważniejszych organów Unii Europejskiej o interwencję w sprawie antydemokratycznych działań węgierskiego aparatu rządowego.

Adresatami były najważniejsze organy UE: Komisja Europejska, Rada Europy, Parlament Europejski, jak również Komisarz Praw Człowieka Rady Europy.

Punktem zapalnym stała się nadgorliwość prokuratury i agend rządowych w działaniach wobec kilkudziesięciu organizacji pozarządowych korzystającym z funduszy norweskich w ramach swojej działalności. Organizacje stały się obiektem śledztwa, którego tezę jest rzekome wykorzystywanie środków zagranicznych do wyrażania krytyki wobec działań rządu. Dokonano licznych przeszukań, konfiskat sprzętu i dokumentacji, działacze wzywają się na przesłuchania. Wśród poszkodowanych znalazły się też organizacje działające na rzecz SH. Akcje te przypominają niesławne praktyki aparatu przemocy z systemu komunistycznego. Należy dodać, że zgodnie z regułami funduszu norweskiego środki nie mogą być wykorzystywane na działalność polityczną, a projekty realizowane są według ściśle sformułowanego programu zatwierdzonego w drodze konkursu przez donatora. Tak więc akcje prowadzone przez służby bezpieczeństwa Węgier poza zastraszaniem krytyków nie wniosą nic do sprawy.

RAPORT ROCZNY FAIRTRADE INTERNATIONAL „Strong Producers, Strong Future” 2013-2014

Fairtrade International opublikowało swój raport roczny na okres 2013-2014. Pokazuje zarówno sukcesy systemu Fairtrade (wzrost przychodów gospodarstw domowych, redukcja kosztów produkcji oraz poprawa warunków i stabilności pracy rolników), ale także podkreśla alarmujące warunki zatrudnienia pracowników okresowych w gospodarstwach o mikro skali i potrzebę większej dostępności do rynku dla wielu drobnych producentów. Cały raport (w wersji angielskiej) dostępny jest [tutaj](#).

PROMOCJA SPRAWIEDLIWEGO HANDLU W UNIJNEJ POLITYCE DOTYCZĄCEJ SEKTORA PRYWATNEGO

Komisja Europejska wydała w dniu 13 maja komunikat zatytułowany: „Wzmacnianie roli sektora prywatnego w realizacji zrównoważonego wzrostu w krajach rozwijających się” (*A Stronger Role of the Private Sector in Achieving Inclusive and Sustainable Growth in Developing Countries*).

W komunikacie znajduje się m.in. zapis, że „odpowiedzialne praktyki biznesowe firm zostaną wzmocnione poprzez promowanie świadomości konsumentów

na temat wzorców i praktyk zrównoważonej konsumpcji i produkcji oraz **promowanie etycznego i Sprawiedliwego Handlu.**” Dokument zawiera mocne przesłanie polityczne, takie jak oświadczenie, że spółdzielnie, przedsiębiorstwa społeczne i inne formy firm zorientowanych na ludzi są często liderem w zapewnianiu godnych miejsc pracy, zrównoważonych źródeł utrzymania oraz włączania rozwiązań problemów społecznych.

Mimo, że niektóre punkty rodzą niedosyt, komunikat podkreśla bardzo istotne elementy, takie jak równouprawnienie kobiet, godne miejsca pracy, lokalny sektor prywatny, gospodarka nieformalna. Komunikat wywołał pewną krytykę ze strony organizacji pozarządowych – jej główne punkty przedstawione są w artykułach (dostępnych po angielsku): [Guardian](#) oraz [EurActive](#).

DOKUMENTY WARTO OBEJRZENIA

Polecamy dwa dokumenty filmowe (dostępne jedynie w wersji angielskiej): „*Mindanao: The Land of Promise?*”

Dokument Fairfood International o warunkach pracy na plantacjach ananasów na filipińskiej wyspie Mindanao. Znajdują się tam jedne z największych na świecie plantacji ananasów, które w znacznym stopniu mogłyby przyczynić się do rozwoju filipińskiej gospodarki. Rzeczywistość wygląda jednak inaczej.

„*Supermarkets – The Real Price of Cheap Food*”

Pod presją Internetu, recesji i tanich konkurentów (takich jak Lidl czy Aldi) brytyjskie duże supermarkety są zdesperowane, aby z powrotem przyciągnąć klientów ofertami specjalnymi i obniżką cen.

Ale kto tak naprawdę płaci cenę taniej żywności?

Mindanao: The Land of Promise?

International
Fair Trade
towns conference
Bristol 2015

IX MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA FAIR TRADE TOWNS

W przyszłym roku w dniach 4-5 lipca w Bristolu odbędzie się międzynarodowa konferencja Fair Trade Towns. Głównym tematem będzie „Fair Trade for Sustainability” - konferencja skupi się na zagadnieniach takich jak: w jaki sposób Sprawiedliwy Handel działa na rzecz ochrony środowiska, pomaga rolnikom w dostosowaniu się do skutków zmian klimatu, a także jak wspiera zrównoważone praktyki rolnicze.

Więcej informacji na www.bristolfairtrade.org.uk

Wydawcą niniejszego Biuletynu jest PSSH (Polskie Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu) – organizacja członkowska WFTO, www.sprawiedliwyhandel.pl

Materiał wydawany w ramach projektów PRICE i Vote4FT, współfinansowanych ze środków UE. Za przedstawione treści odpowiada Polskie Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu.

Bieżące informacje na temat działalności Stowarzyszenia dostępne są [na naszym profilu FB](#).

Zespół redakcyjny: Natalia Kluzek, Anna Skowera, Lena Ćwieluch, Tadeusz Makulski.

Kontakt: info@sprawiedliwyhandel.pl